

Zsidók és pogányok Ura

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 2Mózes 3:14; Ézsaiás 29:13; Máté 14:1-21, 22-33; 15:1-20, 21-28

„Én, az ÚR hívtalak el igazságban. Fogom a kezedet, megőrizlek, és általad leszek szövetségben a néppel, és világosság leszel a nemzetek [pogányok] számára” (Ézs 42:6, ÚRK).

Mt 15:24 versében Jézus kijelenti: „Én csak az Izráel házának elveszett juhaihoz küldettem” (ÚRK). Minden vitán felül áll, hogy Jézus emberi testben végzett szolgálata leginkább a zsidók felé irányult. Azonban a Biblia azt mutatja, hogy nem a zsidó nép volt az egyetlen, amelyre Isten gondot viselt. Azért választotta ki Izrael népét, hogy rajtuk keresztül nyerjen áldást a föld minden népe. „Így szól Isten, az ÚR, aki az eget teremtette és kifeszítette, aki kiterjesztette a földet és ami belőle sarjad, aki lehetet ad a rajta lakó népnek és lelket a rajta járóknak: Én, az ÚR hívtalak el igazságban. Fogom a kezedet, megőrizlek, és általad leszek szövetségben a néppel, és világosság leszel a nemzetek számára. Hogy megnyisd a vakok szemét, hogy kihozd a tömlöcből a foglyokat és a fogházból a sötétben ülőket” (Ézs 42:5-7, ÚRK). Isten Izraelen keresztül, illetve a közülük felemelkedő Messiáson keresztül nyújtja ki a kezét a világ felé. Ezen a héten néhány példát láthatunk az Úr más népek között végzett missziójából.

AZ ÉHES TÖMEG MEGVENDÉGELÉSE

Jézus egyik legismertebb cselekedete, amikor megvendégelt ötezer embert – „az asszonyokon és gyermekeken kívül” (Mt 14:21, ÚRK). Ahogy az Újtestamentumban minden, úgy ez a történet is egy bizonyos keretben esett meg, amely segít jobban megérteni Jézus tettének a jelentőségét.

Olvaszuk el Mt 14:1-21 verseit! Mi történt közvetlenül a csodálatos vendégelés előtt, és milyen szerepe volt mindennek a rákövetkező eseményekben?

Képzeld magad a tanítványok helyébe, akkor és ott! Lefejezték Keresztelő Jánost, aki egyértelműen az Isten embere volt. Tudták ezt a tanítványok is, mivel ők vitték a hírt Jézusnak. Habár a szöveg nem tesz róla említést, biztosan nagyon lesújtotta őket az eset. Kétség nem fér hozzá, hogy a hitüket is megpróbálta. Azonban attól, amit Jézus ezek után tett, bizonyára megerősödött a hitük, ami igencsak mélyen volt korábban.

Ám ennél, a tanítványok hitének erősítésénél, ha mégoly fontos is volt, a történet mondanivalója sokkal gazdagabb. A zsidó sokaság táplálása mindenkit arra emlékeztetett, amikor Isten mannával etette népét a pusztában. „Elterjedt a judaizmusban a tanítás, hogy a Messiás húsvétkor jön majd el, és eljövetelkor ismét hullani kezd a manna... Így amikor Jézus pont húsvét előtt megvendégelte az ötezres tömeget, nem meglepő, hogy az emberek között elindult a találgatás: vajon ő-e a Messiás, és vajon készül-e egy ettől még nagyobb csodára, táplálva minden embert minden időben a manna áldásának megújításával” (Jon Paulien: *John: The Abundant Life Bible Amplifier*. Boise, 1995, Pacific Press Publishing Association, 139-140. o.)?

Az emberek éppen ilyen Messiásra vártak: aki hajlandó teljesíteni minden külsőleges kívánságukat. Ebben a percben a tömeg készen állt királlyá tenni Jézust, csak hogy Ő nem azért jött, hogy király legyen. A cím visszautasítása nagy csalódást okozott. Megvoltak a saját elvárásaik, és amikor Jézus nem teljesítette azokat, sokan elfordultak tőle, miközben Ő éppen azért jött, hogy jóval többet tegyen, mint ami az emberek szüklátóköri és világi elképzeléseibe belefért.

Miként szűkíthetik le a mi esetünkben is Isten cselekvési lehetőségét saját elvárásaink?

AZ EGÉSZ TEREMTETT VILÁG URA

A tömeg táplálásának csodája után Jézus megparancsolta a tanítványoknak, hogy szálljanak be a hajóba (Mt 14:22). Meg akarta kimélni őket a tömeg nyomásától, nehogy megsérüljenek. A jó tanító megvédi a tanítványait azoktól a dolgoktól, amelyekre még nem állnak készen. „Jézus magához szólítja a tanítványait - írja Ellen G. White -, s megparancsolja nekik, hogy szálljanak hajóra, s azonnal térjenek vissza Kapernaumba, Ő pedig majd elbocsátja a népet. (...) Tiltakoztak a rendelkezés ellen, de Jézus most olyan hatalommal beszélt, amit még sohasem alkalmazott velük szemben. Tudták, hogy hasztalan lenne részükről a további ellenkezés, és csöndben a tenger felé fordultak” (Jézus élete. Budapest, 1990, Advent Kiadó, 314. o.).

Olvaszuk el Mt 14:23-33 verseit! Mit mondanak arról, kicsoda Jézus? Mit tudhatunk meg ebből a részből a megváltás természetéről?

Tanulságos a pillanat, amikor a megrémült tanítványok elképedve nézik, ki jön feléjük a víz színén járva. Jézus azt mondta nekik: „*én vagyok, ne féljetek*” (Mt14:27)! Az itt használt kifejezés, a görög *ego eimi* fordítása: „*én vagyok*”. Ez lényegében nem más, mint Isten neve (lásd 2Móz 3:14). A Szentírás időről időre úgy mutatja be az Istent, mint akinek hatalma van az egész természet felett. A 104. zsoltár például félreérthetetlenül úgy mutatja be Őt, mint aki nem csupán Teremtője, de fenntartója is a világnak, akinek a hatalma által áll fenn a világ, miatta működnek a természet törvényei. Semmi sem utal ezekben a szövegekben a deizmus elgondolására, miszerint Isten megalkotta, majd magára hagyta a világot. Zsidók vagy pogányok, életünket mindannyian az Isten fenntartó hatalmának köszönhetjük, az Úrnak, aki lecsendesítette a tengert is (lásd még Zsid 1:3).

Mindannyiunkban visszhangoznia kell Péter kiáltásának: „*Uram, ments meg*” (Mt 14:30, ÚRK)! Ha Jézus nem mentene meg bennünket, ki segíthetne? Péter kiszolgáltatottsága saját tehetetlenségünket mutatja meg, azt a helyzetet, amelyben a világ bukása miatt vergődünk.

Gondoljunk csak bele, milyen tehetetlenek is vagyunk valójában! Olyan erők irgalmától függ a létünk, amelyek sokkal nagyobbak nálunk, amelyeket nem irányíthatunk. Miként erősíti ez a Jézusra utaltságunk tudatát?

A KÉPMUTATÓK SZÍVE

„De így szól az Úr: Mivel e nép csak szájával közeledik hozzám, és ajkával tisztel engem, szíve pedig távol van tőlem, úgy, hogy irántam való félelmük betanult emberi parancsolat lett” (Ézs 29:13, ÚRK). Habár Isten ezt a korabeli Izraelnek mondta, mit üzen az Ige a mai egyháznak? Milyen két fontos figyelmeztetés található meg benne Istentől? Miként lehetünk biztosak abban, hogy mi nem követjük el ugyanezt a hibát?

Sok évszázaddal Ézsaiás szavainak lejegyzése után Jézus idézte ezt a gondolatot a vallási vezetőkkel folytatott vitájában.

Olvassuk el Mt 15:1-20 verseit! Mi a szakasz sajátossága, és hogyan használja mindezt Jézus a nép vallási vezetőivel vitatkozva?

Egy bizonyos ponton, miután Jézus visszatért Kapernaumba, vitába keveredett a nép vallási vezetőivel arról, hogy mitől lesz az ember tisztátalan. A tanítók mindenféle szabályokkal egészítették ki Isten törvényét az ember külső tisztátalanságát illetően. Például megvolt a helyes módja a kézmosásnak. Csakhogy Jézus tanítványai nemigen törődtek ezekkel a szabályokkal, és amikor az írástudók és farizeusok ezt szóvá tették, Jézus a maga módján felelt meg nekik. Röviden, Jézus határozottan elítélte a dolgot, amely oly könnyen csapdába ejt akárkit: a képmutatást. Ki ne esett volna még ebbe a hibába, elítélni másokat egy bizonyos tettetért (akár szóban, akár magunkban), miközben mi is elkövetjük ugyanazt vagy talán még rosszabbat is! Mindannyian hajlamosak vagyunk rá, ha kicsit is nem figyelünk oda, hogy észrevegyük mások szemében a szálkát, miközben nem látjuk a magunk szemében a gerendát. Természetünknel fogva hajlamosak vagyunk az álszenteskedésre.

Mindannyian gyűlöljük mások képmutatását, és másokban bizony mindezt igen könnyű észrevenni. Hogyan lehetünk biztosak benne, hogy amikor másokban meglátjuk a képmutatást, ez nem csak a saját álszentségünk kifejeződése?

MORZSÁK AZ ASZTALRÓL

Miután táplálta, gyógyította az övéit, prédikált a zsidóknak, Jézus fontos döntést hozott. Elment a zsidók földjéről és a pogányok területére lépett be.

Olvassuk el Mt 15:21-28 verseit! Miként érthetjük meg a történetet?

Több tekintetben sem könnyű történetről van szó, mivel nem halljuk az eredeti hangsúlyokat, nem látjuk az arckifejezéseket. Először elutasítónak tűnik Jézus; majd, amikor az asszonyhoz beszél, szavai nyersnek hangzanak: „*Nem jó a fiak kenyerét elvenni és odavetni az ebeknek*” (26. vers, ÚRK).

Mi lenne, ha kipróbálnánk ezt a megközelítést? Tegyük fel, valaki kérne a csipszedből, mire te ezt mondanád: „Nem lenne helyes a kutyáknak dobni a csipszemet.” Ez bizony nem a legjobb módja annak, hogy barátokat szerezzen, ugye? Van azonban a történetben néhány dolog, amit meg kell értenünk. Először is, való igaz, hogy a zsidók ezekben az időkben úgy utaltak a pogányokra, mint a kutyákra, méghozzá mint az utcán kóborló, koszos kutyákra. Jézus azonban egy lényegesen gyengédebb kifejezést használt, amit *kiskutyának* vagy *kölyökkutyának* fordítunk, és a háziasított, a gazdájával lakó, a gazdája asztaláról táplált ebre utal. Másodsorban, a kánaánita nő Dávid Fiának nevezi Jézust. Ez azt mutatja, hogy nem idegenkedik Jézus zsidóságától. Jézus pedig jó tanár módjára beszédbe elegyedik vele, talán próbára is teszi. Craig Keener ezt írja: „Jézus talán azt kérte a nőtől, hogy értse meg igazi küldetését és azt, hogy ki is Ő valójában. Máskülönben úgy viszonyulhatott volna hozzá, mint egy vándor csodatevőhöz, akikkel a pogányok gyakran fordultak ördögűzésért. Viszont felszólította, hogy ismerje el Izrael elsőségét az isteni tervben, amit elfogadva saját függő helyzetét is elismeri... Hasonlíthatjuk ezt ahhoz, amikor Elizeus meghagyta Naámánnak, hogy fürödjön meg a Jordán folyóban, noha ő inkább az arám folyókat, Abanát és Pharpart részesítette volna előnyben..., ami végül is oda vezetett, hogy Naámán elismerte Izrael Istenét és földjét (2Kir 5:17-18)” (*The Gospel of Matthew: A Socio-Rhetorical Commentary*, 417. o.). Végül valószínűsíthető, hogy a nő a görög társadalom felsőbb osztályába tartozhatott, ahhoz az osztályhoz, amely „rendszeresen elvette a Tírusz környéki elszegényedett zsidók kenyerét... Jézus ebben a helyzetben visszájára fordította az erőviszonyokat, merthogy a »kenyér«, amelyet Jézus felajánl, elsősorban Izraelé...; ennek a »görögnek« pedig most egy vándor zsidóhoz kell könyörögnie segítségért” (uo.). Nem könnyű a szöveg, azonban bízunk Jézusban. A párbeszédben Jézus nem járt el méltatlanul – ahogy a szamaritánus asszony esetében, Jákób kútjánál sem tette. Mire Jézus távozott, az asszony lánya meggyógyult, a hite pedig megerősödött Dávid Fiában.

május 12.

A POGÁNYOK ISTENE

Olvassuk el és vessük egymással össze Mt 15:29-39 és 14:13-21 verseit! Miben hasonlít és miben különbözik a két történet?

Többeknek fel sem tűnik, hogy az evangéliumokban két történet is szerepel, amelyben Jézus a sokaságot táplálja: először a zsidókat, majd a pogányokat. Mindkét esetben „szánalmat” váltottak ki Jézusból az emberek. Lenyűgöző a jelenet, amint pogányok ezrei özönlenek a fiatal Mesterhez, hogy tanítsa, szeresse őket és adjon nekik enni. Ma, visszatekintve, már az evangélium egyetemességének ismeretében (elvégre a legtöbben, akik ezt az anyagot olvassák, nem zsidók), könnyen elkerüli a figyelmünket, mennyire hihetetlen és váratlan volt mindaz, ami ott történt, mind a zsidók, mind a pogányok számára. Vitathatatlan, hogy Jézus mindenkit kimozdított a komfortzónájából.

Éppen ez volt Isten terve: a földről minden embert magához vonzani. A következő szöveg kezdő sorai is ezt az igazságot bizonyítják: „*Nem olyanok vagytok-é ti előttem, oh Izráel fiai, mint a Kusiták fiai?! ...Nem én hoztam-é ki Izráelt Egyiptom földről, és a Filiszteusokat Kaftorból, és a Siriabelieket Kirból*” (Ám 9:7)?! Miről beszél itt Isten? Nemcsak Izrael dolgai érdeklik, hanem minden emberrel törődik? Még a filiszteusok is érdeklik? Ha figyelemmel olvassuk az Ótestamentumot, újra és újra találkozhatunk ezzel az igazsággal, habár mindez olyannyira háttérbe szorult az évszázadok alatt, hogy mire az Újszövetség egyháza létrejött, a korai hívek sokaságának újra meg kellett tanulnia ezt az alapvető bibliai igazságot.

Olvassuk el Róm 4:1-12 verseit! Miként jelenik meg ezekben az igékben az evangélium és annak egyetemessége?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Egy keresztyén Isten létezéséről beszélt egy világi egyetem hallgatóinak. Miután minden szokásos érvet felsorolt, taktikát váltott és azt mondta: „Tudjátok, amikor annyi idő lehettem, mint a legtöbben közületek és még nem hittem Istenben, időről időre, amikor olyan érvembe futottam, amelyek meggyőzhetek volna Isten létezéséről, mindig elhessegettem magamtól a gondolatot. Miért? Mert valami azt súgta nekem, hogy ha Isten valóban létezik, akkor – tekintettel, arra, ahogyan éltem – bizony nagy bajban vagyok!” Hirtelen megváltozott a hangulat. Mintha a lelkiismeret őrlőköveinek tucatjai kezdtek volna megindulni, mintha a sűrűlődástől elkezdett volna emelkedni a szoba hőmérséklete, az arcok pedig kényelmetlenséget tükröztek. Az előadó fején találta a szöveget. A diákok nem voltak keresztyének, így nem igen foglalkoztak a Tízparancsolattal, mégis azt érezték, hogy erkölcsileg nincs minden rendben az életükben, és ha mégis lenne Isten, sok mindenért kellene felelniük. Keresztyénként azonban, Isten erkölcsi normáira hangolódva, nem kell kényelmetlenül éreznünk magunkat, amikor találkozunk az erkölcsi mércét állító Istennel, mivel bízhatunk az ígéreteiben, amelyeket az evangéliumban adott. Mindegy, hogy zsidók vagyunk vagy pogányok, amikor szembesülünk bűnös voltunkkal, menedéket találhatunk Jézus igazságában, amelyet hitünkért ajánlott nekünk „*a törvény cselekedetei nélkül*” (Róm 3:28). Amikor erősen vádol a lelkiismeretünk a bűneink miatt, igényelhetjük az ígéreteket, miszerint „*Nincsen azért immár semmi kárhozzátásuk azoknak, akik Krisztus Jézusban vannak, kik nem test szerint járnak, hanem Lélek szerint* (Róm 8:1). Nem számít, hogy zsidó vagy-e vagy pogány. „Korra, rangra, nemzetségre, vallási előjogra való tekintet nélkül mindannyiunkat Magához hív, hogy éljünk” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1990, Advent Kiadó, 339. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Olvassuk el Mt 16:1-12 verseit! Mire gondolt Jézus, amikor azt mondta: „*Jézus pedig monda nekik: Vigyázzatok és őrizzétek a farizeusok és sadduceusok kovászatól*” (6. vers). A tanítványok először a szó szerinti kovászra gondoltak. Húsvétkor a zsidók nagy gondot fordítottak arra, hogy elkerüljék a kovászolt ételeket, ezért azt hitték, Jézus figyelmeztetni akarja őket, nehogy kovászos kenyeret vegyenek. Csakhogy a Megváltó fejében sokkal mélyebb dolgok jártak. Mire gondolt?
2. Először is Krisztus minden ember iránti szeretetének kellene áradnia a keresztyénségből. Sajnos néha mégis ítélkezünk, arrogánsak, fölényeskedők vagyunk. Jézus példáját követve hogyan sugározhatnánk több szeretetet?

PÁSKULYNÉ KOVÁCS ERZSÉBET: A NAGY KÍVÁNSÁG

(Zsolt 103:1)

Megfogta szívemet az Ige.
Éreztem súlyos erejét.
- „Áldjad én lelkem az Urat,
és egész bensőm az Ő szent nevét!”
Akkor nem élek hiába,
akkor kap értelmet és célt
az egész földi létezés.

A hívők nagy, örök titka ez,
ami térdre roskaszt, s felemel.
Aki átélt ilyen pillanatot
az már sohase megy Tőled el.
E láthatatlan közösség
megígért, megszentelt való,
a mennyből előrevetített,
mindent megvilágosító;
csendességre nevelő érzés,
értelemre tanító beszéd:
- „Áldjad én lelkem az Urat,
és egész bensőm az Ő szent nevét!”

- Milyen mélyről jövő kívánság,
a lelkem megrendül bele.
Áldhatom az Örökkévalót:
A mennynek, földnek Istene
bennem él, velem lakozik,
és egy lehetek Ővele.